

Пише:
Сена
Тодоровић

Београд, фебруара 2008.

КО СЕ БОЈИ ЕВРОПЕ

Мирко Тепавац, један од најугледнијих политичара Југославије, које више нема, рођен је 1922. године у . Ту се и школовао. Учесник је -а од ., а члан од . године. У току рата био је политички комесар, а после рата обављао разне политичке и државне послове - од члана Централног комитета Комунистичке партије Србије и Југославије, секретара Савета за просвету и културу Србије, амбасадора... до министра спољних послова. Био је, директор и главни уредник листа "а" и директор Радио Београда. Из политике се повукао почетком седамдесетих година прошлог века.

Новинар Александар Ненадовић, скицирајући политички портрет, навео је да је Тепавац, док је био на челу Министарства спољних послова, једног од најважнијих ресора, био истински лојалан Титу, као његов блиски сарадник. Али, за разлику од других, није се устручавао да му у лице каже не само да другачије мисли него и да не пристаје да му покорно служи само да би остао на функцији. Зато је, пошто је претходно два пута подносио оставку, крајем 1972. морао да напусти службу. Отишао је када је проценио да би остајањем морао да пристане на понижавање. После тога је с Кочом Поповићем, Марком Никезићем, Латинком Перовић, Мирком Чанадановићем и другим либералистичким јеретицима, годинама био изложен свакојаким малтретирањима од јавног политичког блаћења до тајног, полицијског ухођења. После подношења оставке Мирко Тепавац је на сопствени захтев пензионисан. Избегавао је било какву политичку активност али не и активну солидарност са грађанским отпором национал-шовинизму.

Од 1994. до 1996. био је председник Европског покрета у Србији, а сада је члан Форума за међународне односе.

Европски покрет у Србији обележио је недавно 15 година рада. Мирко Тепавац је говорио на свечаности приређеној тим поводом, а за читаоце "Кишобрана" анализира актуелну српску политику.

Као функционер Покрета, можете ли да украјинко оценисте: где је Србија данас?

Тепавац: Ни након 15 година, наша брига није само како да се приближимо Европској унији, него како да се супротставимо настојањима која нас удаљавају од ње.

Алтернатива није безазлена, јер супротна дејства не потичу само од ревитализованих сила националистичког радикализма, него и од

неких утицајнијих фактора владајуће демократске коалиције. Шта би друго значиле недемантоване изјаве неких званичника да нам *не треба ни ЕУ ако издубимо Косово*. Возове најуспешније заустављају кочничари, кад седе у локомотивама.

Куда води оваква политика?

Тепавац: Србија не сме своје дугорочне развојне интересе да подреди голом привиду фамозног територијалног интегритета, у лажној нади да ће – у наслону на супарнике и противнике Европске уније, Америке и НАТО пакта и Путинову Русију – повратити Косово, адоптирати Републику Српску, отарасити се Хага, избећи тегобе модернизације... Будимо реални кад већ нисмо јаки. Србију данас нико не може тако успешно изоловати, као она саму себе. Друштво које оклева да се лечи интеграцијом, бира изолацију као лек!

Промењено време тражи да наш Покрет оде и даље од пропагандне промоције европских вредности – којом се тако упорно и успешно бавио од самог свога оснивања – ка директнијем залагању, па и притиску, за промене које ће Србију тешње и брже повезати са просперитетном Европом, сада, када се већ она великодушно отворила према нама.

Недавно усвојеном Резолуцијом о Косову, Србија поставља услове Европи да би присвојила тој великој породици. Да ли Резолуција удаљава Србију од Европе? Може ли се она схватити као мудра дипломатска тактика или као неразуман рајини поклич?

Тепавац: Не треба нам поредак који једне богати а друге кошта, а ни лидери којима није циљ да мењају друштво, него да владају њиме, опседнути проширивањем а не преуређивањем друштва и државе. Није ваљда да ћемо се помирити са последњим местом које заузимамо пред вратима ЕУ?

Без блиске сарадње са Унијом, нема повећања запослености и животног стандарда, нема нових инвестиција, и сарадње са суседима, који су сви ближи Унији него ми, нема решења за нагомолане економске проблеме; сиромаштво и нехумане социјалне разлике. А поготову нема реалне перспективе европског заједништва Србије са Косовом, ни цивилизоване заштите животних интереса Срба на њему, што би ваљда требало да буде основна инспирација српске државне политике.

Кад би био услов да Србима на Косову буде добро, само ако живе у српској држави, онда би данас ваљда и Србима у Србији било боље него што јесте.

Верујете ли да ће Споразум о

придруживању Европи бити ускоро потписан, без обзира на политичке околности и ситуацију у Србији? Да ли би то значило безусловни уступак Европе Србији, или се ипак мора нешто дати (учинити), јер споразум увек представља сагласност воље свих страна потписница?

Тепавац: Потписивање неће бити лако. Међутим, важније је шта ће се догађати после. Овде је, сада већ и званично најављена претња, да ће уговор бити обеснажен ако

Мирко Тепавац

чланице Уније признају независност Косова. Пошто такво признавање реално предстоји, значи да се већ и пре потписивања Споразума спремамо да га откажемо.

Свет је уморан од наших заветовања и заклињања, а уморила се и сама српска јавност. Питање Косова у суштини није територијално, него демократско! Два милиона косовских Албанаца категорички одбацује наставак живота под влашћу српске државе. Никада нисмо били спремни на прави одговор зашто је то тако.

Резолуције ништа не мењају, ако ми остајемо исти.

Како ћемо даље?

Тепавац: Критичних наредних месеци, Србија треба да доживи, и преживи, епилог не увек јасне, често збуњујуће, некад и котрапродуктивне државне политике, и коначно се определи између једне од двеју, већ хронично доминантних супротних политичких понуда: између етноцентричног радикализма и европске интеграције. Избор је тим пресуднији што се сада мора рачунати и са видно промењеном спољнополитичком оријентацијом државе Србије – са промењеним избором стратешких праваца, приоритета и партнерства – у време бурне промене односа снага између великих и моћних у светским питањима. Али, *ноћа бене*, и у питањима која се нас непосредно дотичу. Србија не би смела олако да се преда једној страни у тој подели.

Ривалитети великих сила над нашим главама, нису мање ризикантни од њихових нагодби, без којих на крају тешко да ће проћи и овај наш, иначе једини још преостали европски проблем, након распада прошлеховекне Југославије.

Остаје на снази наш први, полазни, сада већ и јубиларни слоган: *За демократску Србију у уједињеној Европи*, јер нова Европа није само импозантна скупина успешних држава, него и нови поредак, ново европско друштво, којем достојанствено треба да се придружимо. Оно што Европа од нас тражи, исто је што у свом најбољем интересу и сами треба да чинимо. Оставимо географске карте, латимо се пројеката.

Од модерне Европе зазиру само они који јој нису дорасли. ♦

К н ј и г у
"KLJUČ ISTINE"

MOŽETE NARUČITI PREKO
e-MAIL: alters5@yahoo.com

telefon 773 816 4485

Grad u kome živim je Čikago.

Autor knjige- profesor Svetlana Alter.